

Arts die euthanasiewet overtreedt, pleegt niet langer meteen gifmoord

DS

© Johan Dockx

Artsen die een inbreuk plegen op de euthanasiewet, kunnen niet langer uitsluitend veroordeeld worden voor gifmoord. Ze kunnen ook een lagere straf of een tuchtsanctie krijgen. De regering-De Croo heeft daarover een akkoord bereikt.

Christof Vanschoubroek

Dinsdag 16 januari 2024 om 03:00

Een arts die een grote of kleine inbreuk op de euthanasiewet pleegt, kan nu alleen vervolgd worden voor gifmoord. Daar staat een levenslange gevangenisstraf op. De euthanasiewet kent nu maar één strafmaat. Daardoor loopt ook een arts die een kleine procedurefout maakt, het risico om zich voor het hof van assisen te moeten verantwoorden voor gifmoord.

Om dat te verhelpen heeft de federale regering woensdag een akkoord bereikt over een regeling om in de euthanasiewet een getrappt strafsysteem te introduceren. De meerderheidspartijen zullen in de Kamer een amendement op de huidige euthanasiewet indienen om de aanpassingen door te voeren. Het blijft uitkijken of het voorstel in de Kamer een meerderheid haalt, want in ethische zaken speelt de partijtucht niet en zijn parlementsleden vrij om volgens hun geweten te stemmen.

“Wanneer iemand ondraaglijk lijdt en een beroep doet op artsen om voor euthanasie te kiezen, kan het niet de bedoeling zijn dat artsen zich terughoudend opstellen omdat ze mogelijk beschuldigd kunnen worden van gifmoord”, zegt minister van Justitie Paul Van Tigchelt (Open VLD). “De voorwaarden van de wet

naleven is belangrijk, maar daar zetten we nu proportionele straffen tegenover. Zo maken we dat artsen in eer en geweten en met een gerust gemoed deze delicate taak kunnen blijven uitoefenen, terwijl de wensen van de patiënt maximaal en correct worden ingewilligd.”

Bredere waaier aan straffen

Een arts die manifest zijn voeten veegt aan alle grondvoorwaarden voor euthanasie, kan nog altijd beschuldigd worden van gifmoord. De grondvoorwaarden zijn onder meer dat de verzoeker handelingsbekwaam is, zonder externe druk zijn aanvraag doet en zich bevindt in een medisch uitzichtloze toestand van aanhoudend en ondraaglijk fysiek of psychisch lijden.

Maar als de grondvoorwaarden min of meer gerespecteerd worden, kan nu ook een gevangenisstraf van 10 tot 15 jaar gevorderd worden.

Lees ook

[Euthanasiewet is ongrondwettig, zegt Grondwettelijk Hof >](#)

Als de arts geen fouten heeft gemaakt tegen de grondvoorwaarden, maar een ernstige procedurefout begaat – zoals het niet raadplegen van een tweede en derde arts, als dat voorgeschreven is – kan de rechter een gevangenisstraf van 8 dagen tot 3 jaar opleggen. In de wet staat uitdrukkelijk vermeld dat met verzachtende omstandigheden rekening moet worden gehouden en dat ook alternatieve straffen kunnen worden opgelegd. Het parket krijgt met andere woorden een bredere waaier aan mogelijkheden om iemand te vervolgen die de euthanasiewet niet naleeft. Het gevolg daarvan kan zijn dat een kleine inbreuk sneller wordt vervolgd, omdat de huidige drempel van gifmoord wel erg hoog was voor het parket om te vervolgen.

Kleinere procedurele inbreuken, zoals de euthanasie niet tijdig melden aan de evaluatiecommissie euthanasie, krijgen geen strafrechtelijke opvolging meer, alleen een tuchtrechtelijke.

Assisenzaak-Tine Nys

De aanleiding om de wet aan te passen is de zaak-Tine Nys, de vrouw die in 2010 euthanasie liet uitvoeren wegens ondraaglijk psychisch lijden. De familie kaartte de twijfelachtige omstandigheden aan die aan de euthanasie voorafgingen. De zaak kwam voor het hof van assisen in Gent, waar de arts die de euthanasie uitvoerde en twee andere betrokken artsen in januari 2020 werden vrijgesproken voor ‘gifmoord’ door de assisenjury.

De familie van Nys legde zich daar niet bij neer en bracht de zaak voor het Hof van Cassatie. De cassatierechters besloten dat de vrijspraak van de arts die de euthanasie uitvoerde, onvoldoende gemotiveerd was en oordeelden dat de vraag naar de burgerlijke aansprakelijkheid van de arts wel ontvankelijk was.

Cassatie verwees de zaak naar de correctionele rechtbank in Dendermonde om eventueel een schadevergoeding toe te kennen. Die rechter vroeg op zijn beurt in een ‘prejudiciële vraag’ aan het Grondwettelijk Hof om zich te buigen over de bestraffing van de euthanasiewet.

Dat oordeelde in oktober vorig jaar dat de euthanasiewet ongrondwettig is omdat ze toelaat dat een arts die alleen een procedurefout heeft gemaakt, toch kan worden veroordeeld voor gifmoord.

De aanpassing van de euthanasiewet moet aan die uitspraak tegemoetkomen. Intussen ging de arts ook voor de rechter in Dendermonde vrijuit en is de familie van Nys naar het Europees Hof voor de Rechten van de Mens in Straatsburg getrokken.